

Ve výpočtech byla chyba. Nepřeletěli nad atmosférou, ale srazili se s ní. Raketa probíjela vzduch s rachotem, od něhož praskaly bubínky. Vmáčknuti do lehátek cítili, jak jsou tlumiče stlačeny na doraz, přední obrazovky se potáhly plameny a zhasly, chomáč rozpálených plynů narážejících na špičku zaplavil vnější objektivy, brzdění bylo nedostatečné a opožděné. Navigační kabinu naplnil pach přehřáté gumy, pod tlakem decelerace ztráceli zrak i sluch, to byl konec, ale ani na to nemohl nikdo myslet, nedostávalo se jim sil, aby zvedli hrudník, nabrali dech, dělaly to za ně do posledního okamžiku pracující kyslíkové pulsátory, vhněly do nich vzduch jako do praskajících balonů. Vtom rachot utichl.

Rozsvítila se nouzová světla, po šesti z každé strany, lidé se svíjeli, nad ukazatelem pohonu červeně hořel poplašný signál, tabulka byla prasklá a smáčknutá jako harmonika, kousky izolace, střípky plexiskla se s šelestem přesýpaly po podlaze, nic nedunělo, všechno zaplavoval temný, mohutný svistot.

„Co se...“ zachroptěl Doktor a vyplivl gumový náustek.

„Lež!“ varoval ho Koordinátor, který upíral oči na poslední nepoškozenou obrazovku.

Raketa udělala několik kotrmelců, jako kdyby do ní třískl obléhatelský beran, nylonové sítě, do nichž byli zamotáni, zadrdněly jako struny, chvilku se všecko kolébalo jako na mrtvém bodě houpačky, která se postavila vzhůru nohama, a pak zaduněla rána.

Svaly, ztuhlé v čekání na poslední úder, povolily. Raketa, stojící na svislém sloupu tryskového ohně, sestupovala pomalu dolů, trysky konejšivě duněly, trvalo to několik minut, pak proběhl stěnami záchvěv. Vibrace byly čím dál silnější, jistě se rozkmitaly ložiskové závěsy turbín. Pohlédli na sebe. Nikdo nic neříkal. Věděli, že na tom, jestli se rotory nezavaří, jestli vydrží, záleží všechno.

Celá navigační kabina se otrásala, jako by do ní zvenku bušil šílenou rychlostí ocelový buchar. Silná vypouklá čočka poslední obrazovky se vmžiku pokryla hustou pavučinou trhlin, její fosforeskující kotouč zhasl, v matném, zdola dopadajícím svitu nouzových světel viděli své vlastní, zvětšené stíny na obličejích stěnách, dunění přešlo v táhlý řev, pod nimi něco chrčelo, praskalo, štípalo se, trup rakety, zmítaný nestvůrnými smyky, se řítit, řítit, osleplý, mrtvý, skrčili se, zatajili dech, naprostá tma, chaos, vtom byla jejich těla odmrštěna na celou délku nylonových lan, nedosáhla však až k rozbitým přístrojovým deskám, o něž by se rozdrásala, zůstala viset šikmo a pomalu se houpala jako těžká kyvadla...

Raketa se převalila jako padající hora, ten rachot byl vzdálený a dutý, vymrštěné hroudy hlíny s lehkými nárazy sklouzly po vnějším pancíři.

Všecko se zastavilo. Pod nimi syčela potrubí, něco bublalo ohlušivě, rychle, čím dál rychleji, šum vytékající vody, smíšený s pronikavým sykotem, jako by na rozpálené pláty kapala nějaká tekutina.

„Žijeme,“ řekl Chemik. Řekl to v naprosté tmě. Nic neviděl. Visel ve svém nylonovém příkrovu jako v pytlí, ze čtyř stran uvázaném na provazech. Znamenalo to, že raketa leží na boku. Kdyby stála, bylo by lehátko vodorovně. Cosi cvaklo. Kalný, benzinový plamínek starého Doktorova zapalovače.

„Posádka?“ zeptal se Koordinátor. Jedno lano jeho sítě prasklo, otáčel se zvolna, bezmocně. Natahoval ruku skrz oko nylonového kokonu, ale nadarmo se pokoušel zachytit něčeho, co by vyčnívalo ze stěny.

„První,“ řekl Inženýr.

„Druhý,“ ozval se Fyzik.

„Třetí,“ hlas Chemika.

„Čtvrtý,“ promluvil Kybernetik. Držel se za čelo.

„Pátý,“ skončil Doktor.

„Všichni. Gratuluju.“ Koordinátorův hlas byl klidný. „Automaty?“

Odpovědi bylo ticho.

„Automaty!“

Ticho.

Zapalovač začal Doktora pálit do prstů. Zhasl jej. Zas zavládla tma.

„Vždycky říkám, že jsme z lepšího materiálu,“ prohlásil ve tmě Doktor.

„Máte někdo nůž?“

„Já mám. Přeříznout lana?“

„Můžeš-li vylézt a nerozříznout je, bylo by to lepší. Já nemůžu.“

„Zkusím to.“

Bylo slyšet, jak sebou někdo zmítá, zrychleně dýchá, něco narazilo, ozvalo se skřípnutí skla.

„Jsem dole. To znamená – na stěně,“ řekl Chemik. Jeho hlas vycházel ode dna tmy. „Doktore, posviť na chvílku, pomůžu vám.“

„Ale hod' sebou. Dochází mi benzin.“

Zapalovač opět zableskl. Chemik něco kutil u Koordinátora kokonu, stačil dosáhnout jen k jeho nohám. Konečně se mu podařilo částečně rozříznout postranní zip a Koordinátor

těžce dopadl na nohy. Ve dvou jim šla práce rychleji od ruky. Za chvíli už všichni stáli na šikmo spadající stěně navigační kabiny, vyložené polopružnou hmotou.

„Čím začneme?“ zeptal se Doktor. Přitiskl k sobě okraje rány na čele Kybernetika a přiložil na ni náplast. Měl ji v kapse. Vždycky s sebou nosil zbytečné věci.

„Zjištěním, jestli se nám podaří vylézt ven,“ odpověděl Koordinátor. „Předně musíme mít světlo. Copak? Už? Doktore, posviť mi sem, třeba je proud v přívozech přístrojové desky nebo v centrále poplašné signalizace.“

Tentokrát vykresal zapalovač jenom jiskry. Doktor škrtl o kolečko, až si sedřel kůži z prstu, blýskal těsně nad troskami roztržité desky, ve které se prohrabávali klečící Koordinátor s Inženýrem.

„Je?“ zeptal se Chemik, který stál vzadu, poněvadž pro něho už nebylo místo.

„Zatím nic. Nemáte někdo zápalky?“

„Zápalky jsem viděl naposled před třemi lety. V muzeu,“ promluvil Inženýr huhňavě, jak se právě snažil strhnout zuby izolaci z konce drátu. Koordinátorovy dlaně, které utvořily mističku, osvětlila malá modrá jiskřička.

„Je,“ řekl. „Teď nějakou žárovku.“

Jednu nepoškozenou objevili ve výstražné kontrolce nad postranní deskou. Bodavé světélko ozářilo navigační kabinu, podobnou šikmo vzhůru stoupajícímu potrubí s kuželovitými stěnami. Vysoko nad nimi, v tom, co teď tvořilo strop, se rýsovaly uzavřené dveře.

„Dobrých sedm metrů,“ řekl Chemik melancholicky. „Jak se tam dostaneme?“

„Viděl jsem kdysi v cirkuse živou pyramidu, pět lidí, jeden na druhém,“ poznamenal Doktor.

„To je pro nás trochu obtížný kousek. Dostaneme se tam po

podlaze,“ namítl Koordinátor. Vzal si od Chemika nůž a začal vyřezávat široké vruby v houbovitém potahu kabiny.

„Schody?“

„Ano.“

„Co je Kybernetik tak zticha?“ podivil se najednou Inženýr. Seděl na troskách rozbité rozvodné desky a přikládal malý ampérmetr k povytaženým kabelům.

„Odvověď,“ odpověděl Doktor s úsměvem. „Co je Kybernetik bez automatů?“

„Ještě je rozchodím,“ odsekl Kybernetik. Díval se do děr po vytlučených obrazovkách. Elektrické světlo pomalu žloutlo – bylo čím dál matnější a bledší.

„Akumulátory taky?“ zabroukl Fyzik. Inženýr vstal.

„Vypadá to na to.“

Po čtvrt hodinice vyrazila šestičlenná expedice do nitra, či spíš na vrchol rakety. Napřed se dostali do chodby a z ní do jednotlivých místností. V Doktorově kabině našli starou baterku. – Doktor rád shromažďoval spousty věcí v denním životě zbytečných. Vzali ji s sebou. Všude nalézali spoušť. Nábytek, upevněný k podlaze, se nerozbil, ale z přístrojů, nástrojů, pomocných dopravních prostředků a zásob vznikla jakási neuvěřitelná kaše, v níž se brodili nad kolena.

„A teď se pokusíme dostat ven,“ prohlásil Koordinátor, když se zase octli v chodbě.

„A skafandry?“

„Jsou v přechodové komoře. Těm se teoreticky nemělo nic stát. Ale skafandry jsou zbytečné, Eden má obstojnou atmosféru.“

„Byl tady vůbec někdo?“

„Ano, před desíti nebo jedenácti lety kosmická sonda z průzkumné výpravy, tenkrát, když zmizel se svou raketou Altair. Vzpomínáte?“

„Ale z lidí nikdo?“

„Ne, nikdo.“

Vnitřní závěr komory ležel šikmo nad jejich hlavami. Podivný první dojem, způsobený tím, že se známými prostory procházelo v úplně novém seskupení – stěny teď byly podlahami a stropy stěnami –, pozvolna mizel.

„Tady se opravdu neobejdeme bez té živé pyramidy,“ prohlásil Koordinátor. Řádně posvítíl Doktorovou baterkou na závěr. Světelná skvrna jej obešla kolem dokola. Závěr hermeticky přiléhal.

„Nevypadá nejhůř,“ konstatoval Kybernetik s hlavou zvednutou vzhůru.

„To tedy ne,“ souhlasil Inženýr. Řekl si v duchu, že nestvůrná síla, která zmáčkla nosné výztuhy tak, že se rozsypala ústřední přístrojová deska, která byla zasazena mezi ně, mohla rovněž zablokovat závěr, ale nechal si tu myšlenku pro sebe. Koordinátor se podíval po očku na Kybernetika a už už mu chtěl říci, aby se sehnul a stoupl si ke zdi, když si vzpomněl na hromady zkrouceného kovu, které viděli v síni automatů, a požádal o to Chemika.

„Stoupni si rozkročmo, s rukama opřenýma o kolena, tak to budeš mít nejlepší.“

„Vystupovat v cirkusu, to byl můj sen. Odjakživa!“ ujistil ho Chemik a sklonil se. Koordinátor mu postavil jednu nohu na rameno, odrazil se a napřímil a konečky prstů přitiskl na stěnu. Pak sáhl po kyjovitě rozšířené hlavici chromované páky.

Zatáhl, pak škulbl a konečně se na ni pověsil. Se skřípotem páka povolila, jako by byl mechanismus zámku plný skelného prachu. Urazila čtvrtinu své dráhy a uvázla.

„Taháš to správným směrem?“ zeptal se Doktor, který zdo-la svítil baterkou. „Raketa leží.“

„Počítám s tím.“

„Silněji by to nešlo?“

Koordinátor neodpověděl. Visel zády ke zdi a jednou rukou se držel páky. Pomalu se pokoušel chytit se druhou rukou. Bylo to velice nesnadné, ale nakonec se mu to podařilo. Když tam nyní visel – jako na hrazdě –, přitáhl nohy k tělu a opatrně, aby nenakopl Chemika, choulícího se pod ním, se pokusil o vzpor na páce. Když se mu to podařilo, spustil se celou vahou těla prudce dolů. Hekl, když narazil tělem o stěnu.

Páka zaskočila do vrubu s pekelným skřípotem. Vnitřní závora byla volná.

„Šlo to jako po másle,“ radoval se Fyzik.

Inženýr mlčel. Věděl své. Teď se pustili do otvírání závěru, což byl úkol obtížnější, Inženýr se ho pokusil uvést do pohybu zmáčknutím rukojeti hydraulického mechanismu, ale už předem věděl, že z toho nic nebude. Potrubí na mnoha místech popraskalo a všechna kapalina z něho vytekla. Ruční kruhový volant nad nimi zazářil jako aureola, když Doktor obrátil baterku vzhůru. Na jejich gymnastické možnosti byl trochu vysoko – víc než čtyři metry.

Začali snášet ze všech prostor polámané aparáty, podušky, knihy – zvláště prospěšná se ukázala knihovna a v ní atlasy hvězdného nebe, neobyčejně velké a tlusté. Stavěli z nich pyramidu jako z cihel. Navršení dvoumetrové hranice jim zabralo téměř hodinu. Jednou se část sesula a od té chvíle začali pracovat systematicky – pod velením Inženýra.

„Tělesná práce je přece jen strašná věc!“ funěl Doktor. Svítilna vězela v otvoru klimatizátoru a ozařovala jim cestu, když běhali do knihovny a vraceli se zpět obtíženi knihami.

„V životě mě nenapadlo, že by při letu ke hvězdám mohly panovat tak primitivní podmínky,“ řekl Doktor udýchaně. On jediný ještě mluvil. Konečně Koordinátor, přidržován svými druhy, vystoupil opatrně na navršený jehlan a dotkl se prsty kola.

„Málo,“ řekl. „Schází mi pět centimetrů, vyskočit nemůžu, nebo se mi to všechno rozjede...“

„Mám tady zrovna *Teorii nadsvětelných letů*,“ řekl Doktor a potěžkával svazek v rukou. „Bude to tak akorát, řekl bych.“

Koordinátor pevně sevřel kolo. Svítili mu baterkou. Jeho stín se třepotal na bílé ploše z plastiku, který pokrýval to, co nyní bylo stropem. Vtom se hora knih pohnula.

„Pozor,“ zasykl Fyzik.

„Nemám se oč opřít,“ vyrazil z příškrčeného hrdla Koordinátor. „Podržte to tam... Krucinál!“ zaklel. Kolo mu vyklouzlo z rukou, okamžik balancoval na vrcholku, nakonec získal rovnováhu. Nikdo se už nahoru nedíval, chytili se za ruce a ze všech stran svírali vratkou stavbu z knih, aby se nerozjela.

„Jenom, prosím tě, neklej, jak s tím jednou začneme, nebudeme vědět, kdy přestat,“ varoval ho zdola Doktor.

Koordinátor znovu uchopil kolo. Vtom se ozvalo táhlé zaskřípění následované dutým lomozem sesouvajících se knih. Koordinátor nad nimi visel ve vzduchu, ale kolo, kterého se chytil, udělalo celý obrat.

„A tak dále, ještě jedenáctkrát,“ řekl, když přistál na tom knižním rumišti.

Po dvou hodinách boj se závěrem vyhráli. Sotva se pootevřel, vyrazili sborový triumfální řev.

Otevřený závěr sahal do poloviny výše chodby a tvořil tak jakousi vodorovnou plošinku, po níž bylo možno vystoupit bez zvláštních potíží do přechodové komory.

Skafandry našli v ploché skříni ve stěně v bezvadném stavu. Skříň teď ležela vodorovně. Chodili po jejích dveřích.

„Vyjdeme všichni, nebo jak?“ zeptal se Chemik.

„Napřed se pokusíme otevřít vstupní dveře...“

Zapadly tak pevně, jako by tvořily s trupem rakety jednolitý celek. Pákami se nedalo hnout, přestože se do nich svorně

opřelo všech šest astronautů. Pak se pokoušeli uvolnit západky, cloumali jimi střídavě hned na tu, hned na druhou stranu – ani se nehnuly.

„Ukazuje se, že doletět není nic – nejtěžší někdy bývá vystoupit,“ pronesl moudře Doktor.

„Hlavně neztratit humor, gratuluju,“ vycedil přes zuby Inženýr. Z čela se mu pot řinul do očí. Posadili se na dveře zabudované skříně.

„Mám hlad,“ přiznal v nastalém tichu Kybernetik.

„V takovém případě je nejlépe se najíst,“ prohlásil Fyzik a nabídl se, že zajde do zásobárny.

„Raději do kuchyně. V chladničce možná něco...“

„Sám na to nestačím. Musíme přeházet dobré půl tuny šrotu, abychom se k zásobám dostali. Kdo se hlásí dobrovolně?“

První se zvedl Doktor, Chemik vstával trochu váhavě. Když jejich hlavy zmizely za okrajem pootevřeného uzávěru a když zhasl poslední odlesk baterky, kterou si vzali, řekl Koordinátor tlumeným hlasem:

„Nechtěl jsem o tom mluvit... Je ti víceméně jasné, jak jsme na tom?“

„Ano,“ řekl Inženýr do černé tmy před sebou. Dotkl se nataženou rukou Koordinátorovy nohy a neodtáhl prsty. Potřeboval ten dotek.

„Myslíš, že se vstupní dveře nedají vyříznout?“

„Čím?“ zeptal se Inženýr.

„Hořákem, elektrickým nebo plynovým. Máme autogen a...“

„Už jsi slyšel o autogenu, který vyřezal čtvrt metru keramiku? Člověče!“

Mlčeli. Z nitra rakety se jako z železného sklepení ozývalo duté řinčení.

„Tak co? Co?!“ řekl podrážděně Kybernetik. Slyšeli, jak zapraštěly klouby. Vstal.